

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNIVERSİTETİ

“Təsdiq edirəm”

Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə
rektor vəzifəsini icra edən:

 dos.Z.I.Məmmədov
“ ” “ ” 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060702 – Aqronomluq (magistr)

Fakültə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Aqrar elmləri

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: “ S/f Tədqiqat üsulları(Aqrar elmləri üzrə)”(Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin

12.04.2018-ci il. F-249 sayılı əmri ilə qrif verilmişdir.)

Kodu: MİF-B05.5

Tədris ili: I (2024-2025)

Semestr: II

Tədris yükü: Cəmi – 150 saat.Auditoriya saati – 30 (15 saat mühazirə, 15 saat laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit:5

Auditoriya №

Saat: III gün 4 saat mühazirə, 5 saat laboratoriya ; V gün 4-5-ci saat mühazirə

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: dos.Abdullayev Fərman Muxtar oğlu,

Məsləhət günləri və saati: III gün, Saat 12⁰⁰-14.⁰⁰

E-mail ünvanı:farman-a@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küçəsi 170 a

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Hüseynzadə R. Magistr dissertasiyası – Yazılış qaydası metodikası, tərtibi, müdafiəsi (Metodiki vəsait). Azərbaycan Müəllimləri İnstitutu, Bakı, 2009. – 102 s
2. "Patent haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu (29 may 2012-ci il) // Azərbaycan. – 2012. 12 iyul. – № 152. – S. 6.
3. Васильева Е.Н. Методика написания научной работы: Учебное пособие. Казань: Институт истории им. Ш. Марджани АН РТ; изд-во «ЯЗ», 2015. – 155 с
4. Саврушева М. Философия науки и техники. Учебное пособие для магистрантов. Омск, 2013. – 120 с.
5. Пивоев В. М. Методология и методика научного исследования: Учебное пособие. Изд. 2-е, перераб. и доп. — Петрозаводск: Изд-во ПетрГУ, 2006. — 100 с.
6. Долгова Н.В. Мотивация научно-исследовательской деятельности студентов//Вестник молодых ученых № 01. Сборник научных работ. Горно-Алтайск: РИО ГАГУ, 2004 г.
7. Усачева И.В. Методика поиска научной литературы, чтения и составления обзора по теме исследования. – М., 1980. –37 с.
8. Theisen M-R. Wissenschaftliches Arbeiten: Erfolgreich bei Bachelor- und Masterarbeit Taschenbuch – Verlag: Vahlen; Auflage: 16., vollständig überarbeitete Auflage, 2013, 311 S.

9. İnternet resursları (www.agro.gov.az, www.eco.gov.az və s.)

IV.Prerekvizitlər:Fənnin tədrisi üçün öncədən “Meyvə və subtropik bitkiləri, tərəvəz və üzümçülüynün əsasları (Üzümçülüynün əsasları)-2”, fənninin tədrisi vacibdir.

V.Korekvizitlər:Bu fənnin tədrisi ilə/eyni vaxta başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Hazırda əhalinin ərzaq təminatının ödənilməsində problemlərin mövcud olması və onun gələcəkdə daha çox artacağı etimalı nəzərə alındığına görə, aqrar sahənin inkişaf dərəcəsi hər bir ölkənin iqtisadiyyatının və əhalinin yaşayış səviyyəsinin əsas göstəricisi sayılır və bəzi halda o, ən qabaqcıl cəbhə adlandırılaraq, müdafiə sistemi ilə eyni əhəmiyyətli sahə kimi dəyərləndirilərək, dövlət siyasətinə vacib prioriteti hesab edilir.

Aqrar istehsalın artırılması elmi texniki nailiyyətlərin və mütərəqqi texnologiyaların tətbiqi ilə yanaşı, yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanmasından keçir. Bu isə ümumən kənd təsərrüfatı elmlərinin ana xəttini təşkil edən əkinçiliyin inkişafı ilə əlaqədardır.

Müasir meyvəçilik elmi təbiət elmlərinin əsas qanunauyğunluqlarını nəzərə almaqla, müasir intensiv bağların tələblərinə uyğun bağların salınmasını tələb edir.

Tədqiqat üsulları fənni aqrar təhsil müəssisələrində aqronomluq istiqamətli ixtisaslar üzrə magistrlərin hazırlığında əsas fənn kimi tədris olunur. Fənnin tərkibinə aşağıdakı əsas bölmələr daxildir:

Fənnin tədrisində məqsəd: - Təhsil zamanı tələbə dərəcələri ixtisasla bağlı elmi və praktiki tapşırıqları elmi metodların köməyi ilə araşdırmaq və yeni bilikləri əldə etmək qabiliyyətini sübut etməlidir. Təhsili yekunlaşdıran buraxılış işlərində (bakalavr və magistr dissertasiya işləri) bu özünü daha aydın şəkildə biruzə verir. Doktoranturada elmi fəaliyyət ali təhsil pilləsində əldə olunan elmi metodlara əsaslanır və onun bu və ya digər sahə üzrə genişləndirilməsindən ibarətdir. Tələbə, həmçinin gələcək tədqiqatçı öz fəaliyyəti zamanı elmi işlərin tərtibi, icrası və sənədləşdirilməsi ilə məşğul olur. Dissertasiya və digər yekun elmi işlərin hazırlanmasında əsas məqsəd tələbənin, eləcə də tədqiqatçının qoyulmuş problemi verilmiş vaxt çərçivəsində elmi metodların köməyi ilə həll etmək qabiliyyətini üzə çıxarmaqdan ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq meyarları nəzərə alınır. Tələbələrə biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilə bilər.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal – tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;

9 bal – tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açığa bilər;

8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

7 bal – tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;

6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür;

5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var;

4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhflərə yol verir;

3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;

0 bal – tələbənin suala cavabı yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən aşağı olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

Bal	Qiymət	
	Sözlə	Hərflə
91 - 100 bal	əla	A
81 - 90 bal	çox yaxşı	B
71 - 80 bal	yaxşı	C
61 - 70 bal	kafi	D
51 - 60 bal	qənaətbəxş	E
51 – baldan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X.Təqvim planı:Mühazirə 15 saat, laboratoriya 15 saat.Cəmi 30 saat

No	Mühazirə mövzuları	Mühazirə	Tarix
1	Mövzu-1: Elmi-tədqiqat işlərinin fəlsəfəsi Plan: 1. Cəmiyyətin inkişafında elmin rolu 2. Elmi-tədqiqat üsullarının strukturu və mərhələləri 3. Tədqiqatın elmi metodları 4. Tədqiqatın metodologiyası Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 3, 4]	2	
2	Mövzu-2: Elmi-tədqiqat prosesinin məntiqi quruluşu Plan: 1. Faktların toplanması 2. Elmi problemin qoyulması 3. Elmi hipotezin əsaslandırılması 4. Nəzəriyyənin elmi-tədqiqatdakı rolu Ədəbiyyat və mənbə: [1, 6, 8]	2	
3	Mövzu-3: Mövzunun seçilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin planlanması Plan: 1. Mövzunun seçilməsi və tədqiqat işlərinin hazırlanması 2. Elmi-tədqiqat işinin refleksiv fazası 3. Elmi fəaliyyətin xüsusiyyətləri 4. Texniki və intellektual yaradıcılığın hüquqi qorunması 5. Tamamlanmış elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliyi Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 6, 9]	2	
4	Mövzu-4: Elmi işlərin tərtibinə dair ümumi anlayışlar Plan: 1. Elmi işin mərhələləri 2. Elmi işin məqsədi	2	

	3. Təhsil və elmi–tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 3]		
5	Mövzu-5: Tədqiqat işləri üçün ədəbiyyatların axtarılması Plan: 1. Elmi ədəbiyyatların növləri və axtarış yerləri 2. İnformasiya axtarış strategiyası 3. Elmi ədəbiyyat mənbələri 4. Kitabxana kataloqları 5. Ədəbiyyatın növləri 6. Ədəbiyyatın seçilməsi 7. Ədəbiyyatla işləmə Ədəbiyyat və mənbə: [2, 3, 6]	2	
6	Mövzu-6: Tədqiqat işinin əlyazmasının hazırlanması Plan: 1. Elmi işlərin yazılmasında ümumi tələblər 2. Elmi işin strukturunun işlənməsi 3. Elmi işin əsas hissəsinin tərtibi 4. İnternet materiallarından sitatların gətirilməsi Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 2, 7]	2	
7	Mövzu-7: Elmi işlərin nəticələrinin prezentasiyası Plan: 1. Ritorika haqqında 2. Şifahi prezentasiyaya qoyulan tələblər 3. Şifahi prezentasiyanın elementləri 4. Köməkçi vasitələrdən istifadə 5. Elmi posterlərin tərtibi 6. Çıxış zamanı davranış qaydaları Ədəbiyyat və mənbə: [4, 6, 8]	2	
8	Mövzu-8: Elmi cəmiyyətin etik qaydalarının pozulması Plan: 1. Elmi etikaya riayət 2. Müəlliflik hüququnun pozulması 3. Plagiat Ədəbiyyat və mənbə: [2, 4, 6, 9]	1	
Cəmi:		15 s.	

No	Laboratoriya tədqiqat üsulları	Saat
1	Elmi–tədqiqat üsullarının strukturu və mərhələlərini öyrənmə	2
2	Elmi hipotezin əsaslandırılması, nəzəriyyənin elmi–tədqiqatdakı rolu	2
3	Mövzunun seçilməsi və tədqiqat işlərinin hazırlanması, tamamlanmış elmi–tədqiqat işlərin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliyi	2
4	Təhsil və elmi–tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər	2
5	İnformasiya axtarış strategiyası, elmi ədəbiyyat mənbələri	2
6	Elmi işlərin yazılmasında ümumi tələblər, elmi işin strukturunun işlənməsi	2
7	Şifahi prezentasiyaya qoyulan tələblər, şifahi prezentasiyanın elementləri	2
8	Elmi posterlərin tərtibi	1
	Cəmi:	15 s.

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

“Meyvəçilik” fənnini mənimsəməklə, meyvəçiliyin əhəmiyyəti, tarixi, inkişafı və meyvəçilik sistemlərinin zonal xüsusiyyəti, dünya ölkələrində intensiv meyvəçilik sistemləri, habelə müasir və intensiv bağçılıq sistemləri üzrə nəzəri və praktik əsasları müəyyənləşdirmək asanlaşır.

XI. Fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Elmi–tədqiqat üsullarının strukturu və mərhələlərini öyrənmə

FTN 2. Elmi hipotezin əsaslandırılması, nəzəriyyənin elmi–tədqiqatdakı rolu

FTN 3. Mövzunun seçilməsi və tədqiqat işlərinin hazırlanması, tamamlanmış elmi–tədqiqat işlərin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliyi

FTN 4. Elmi işlərin yazılmasında ümumi tələblər, elmi işin strukturunun işlənməsi

FTN 5. Şifahi prezentasiyaya qoyulan tələblər, şifahi prezentasiyanın elementləri

FTN 6. Tədqiqat işləri üçün ədəbiyyatların axtarılması

XII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIII: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Cəmiyyətin inkişafında elmin rolu
2. Elmi–tədqiqat üsullarının strukturu və mərhələləri
3. Elmi fəaliyyətin araşdırılan komponentləri və onun strukturu
4. Tədqiqatın elmi metodları
5. Empirik tədqiqat metodları
6. Nəzəri (əqli) modelləşdirmə
7. Tədqiqatın metodologiyası
8. Faktların toplanması
9. Elmi problemin qoyulması
10. Problemin qoyulmasından öncə ilkin tədqiqatların aparılmasına olan ehtiyac

II Kollektiv sualları:

1. Elmi hipotezin əsaslandırılması
2. Elmi nəzəriyyənin elementləri
3. Nəzəriyyənin elmi–tədqiqatdakı rolu
4. Elmi nəzəriyyədə vacib tələblər
5. Mövzunun işlənməsində qoyulan konkret tapşırıq
6. Mövzunun seçilməsi və tədqiqat işlərinin hazırlanması
7. Elmi–tədqiqat işinin refleksiv fazası
8. Elmi–tədqiqat işlərinin planlanması
9. Elmi fəaliyyətin xüsusiyyətləri
10. Texniki və intellektual yaradıcılığın hüquqi qorunması

XV İmtahan sualları:

11. Cəmiyyətin inkişafında elmin rolu
12. Elmi–tədqiqat üsullarının strukturu və mərhələləri

13. Elmi fəaliyyətin araşdırılan komponentləri və onun strukturu
14. Tədqiqatın elmi metodları
15. Empirik tədqiqat metodları
16. Nəzəri (əqli) modelləşdirmə
17. Tədqiqatın metodologiyası
18. Faktların toplanması
19. Elmi problemin qoyulması
20. Problemin qoyulmasından öncə ilkin tədqiqatların aparılmasına olan ehtiyac
21. Elmi hipotezin əsaslandırılması
22. Elmi nəzəriyyənin elementləri
23. Nəzəriyyənin elmi–tədqiqatdakı rolu
24. Elmi nəzəriyyədə vacib tələblər
25. Mövzunun işlənməsində qoyulan konkret tapşırıq
26. Mövzunun seçilməsi və tədqiqat işlərinin hazırlanması
27. Elmi–tədqiqat işinin refleksiv fazası
28. Elmi–tədqiqat işlərinin planlanması
29. Elmi fəaliyyətin xüsusiyyətləri
30. Texniki və intellektual yaradıcılığın hüquqi qorunması
31. Tamamlanmış elmi–tədqiqat işlərinin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliyi
32. Elmi işin mərhələləri
33. Elmi işin məqsədi
34. Mövzunun seçilməsi
35. Təhsil və elmi–tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər
36. Elmi ədəbiyyatların növləri və axtarış yerləri
37. İş planının dəqiqləşdirilməsi və toplanmış materialın qiymətləndirilməsi
38. İnformasiya axtarış strategiyası
39. Elmi ədəbiyyat mənbələri
40. Kitabxana kataloqları
41. Elmi ədəbiyyatın növləri
42. Elmi ədəbiyyatın seçilməsi
43. Elmi ədəbiyyatla işləmə qaydası
44. Elmi işlərin yazılmasında ümumi tələblər
45. Elmi işin strukturunun işlənməsi
46. Elmi işin əsas hissəsinin tərtibi
47. İnternet materiallarından sitatların gətirilməsi
48. Elmi etikaya riayət
49. Müəlliflik hüququnun pozulması
50. Plagiat

“S/f Tədqiqat üsulları(Aqrar elmləri üzrə)”. fənninin sillabusu **060702** – “Aqronomluq” ixtisasının “Meyvəçilik” ixtisaslaşması tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Aqrar elmləri” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12 fevral 2025-ci il, protokol № 06).

Fənn müəllimi: dos.F.M.Abdullayev

Kafedra müdiri: dos. İ.Kərimov